

SEMMELWEIS
UNIVERSITY 1769

Tisztelt Képviselő Asszonyok!

Tisztelt Képviselő Urak! Tisztelt Részvevők!

Egyetemi közösségünk számára történelmi jelentőségű a mai nap, amikor a budapesti székhelyű Semmelweis Egyetem rektoraként itt állok most Önök előtt, képviselve hallgatóinkat és munkatársainkat. **Intézményünk 254 éves történelmének fontos pillanata ez, melynek tétje egyetemünk jóhírén és az egyenlő esélyeken túl többek között a magyar és európai orvostudományok uniós jövője is.**

Mi tudjuk, hogy egyetemünk falai között tanult és dolgozott névadónk, Semmelweis Ignác szülész-nőgyógyász, a világ egyik leghíresebb orvosa, aki elsőként mutatott rá az aszepszis fontosságára, így nem véletlenül nevezik őt “az anyák megmentőjének”. Semmelweis Ignácnak a világon számos helyen emeltek szobrot. Az egyesült államokbeli chicagói nemzetközi sebészeti múzeumban 12 orvostörténelmet meghatározó személy emlékműve közül az egyik Semmelweisé. A fertőtlenítő kézmosás fontosságáról szóló tanai a koronavírus-járvány idején ismét előtérbe kerültek – nem csoda, hogy a Google internetes kereső nyitólapja 2020 márciusában videóval tisztelgett személye és öröksége előtt, amelyet több mint 40 millióan tekintettek meg

Egyetemünk egykori hallgatója volt Szent-Györgyi Albert, a C-vitamin felfedezője, későbbi Nobel-díjas professzor is, és itt védte meg 1879-ben a Zürichben szerzett diplomáját az első magyar orvosnő, Hugonnai Vilma. Egyetemünk professzora Schöpf-Merei Ágost, alig néhány hónappal az első harvardi bemutató műtétet követően elvégezte a legelső magyarországi altatásos műtétet.

254 év alatt épült és vált azzá egyetemünk, amilyennek ma ismerjük:

a Semmelweis Egyetem a közép-kelet-európai régió vezető orvos-egészségügyi szakegyeteme. Három fő tevékenysége az oktatás, kutatás-innováció és gyógyítás; e hármas egység teszi nemzetközileg is elismert tudásközponttá.

A **Semmelweis Egyetem** volt az első magyar intézmény, amely tavaly bekerült a Times Higher Education világrangsorának legjobb, 250-es mezőnyébe, így már nemcsak a legmagasabban rangsorolt magyar egyetemnek számít, de **az Európai Unió tagállamainak egyetemei között is az előkelő, 64. helyen áll.** Az amerikai „US News Best Global Universities” 2022-es világrangsorában "Kardiológia és kardiovaszkuláris rendszer" szakterületen - szűkebb szakmában - a Semmelweis Egyetem a világ 43. legjobb felsőoktatási intézménye.

A Semmelweis Egyetem nemcsak nemzetközi szinten ismert és elismert intézmény, hanem a magyar felsőoktatás egyik zászlóshajója is, hiszen nálunk végzett a Magyarországon dolgozó orvosok 45, a fogorvosok 44, a gyógyszerészek 39 százaléka.

Egy igazi nemzetközi közösség tagja az, aki Semmelweis polgárnak vallhatja magát. Hat karunk mintegy tizenháromezer-ötszáz hallgatója közül minden harmadik, azaz 4500 hallgatónk az angol vagy a német nyelvű képzési programunkban vesz részt, akik öt kontinens 110 országából érkeztek és érkeznek folyamatosan Budapestre. Egyetemünknek összesen több mint 200 külföldi felsőoktatási intézménnyel van közös oktatási-kutatási együttműködése.

A **Semmelweis Egyetem** tavaly körülbelül 920, **fennállása óta több mint 80 ezer orvos, fogorvos és gyógyszerész diplomát adott ki.** Képzéseinkre minden évben óriási a túljelentkezés.

A keleti határainknál kirobbant háború elől menekülők megsegítésére, mint orvos- és egészségügyi szakegyetem, minden lehetséges módon támogatást nyújtottunk. Eddig mintegy 2000 Ukrajnából menekült beteget kezeltünk

klinikáinkon. A Pető András Kar dolgozói több alkalommal bentlakásos keretek között fejlesztették a Beregszász régióból érkezett, születésük óta központi idegrendszeri sérüléssel élő gyermekeket.

Továbbá az egyetem saját pénzügyi forrásainak terhére közvetlenül a háború kirobbanását követően, mintegy 200 Ukrajnában tanuló hallgatót vett át vendéghallgatói státuszba. 2022 szeptemberétől a magyar kormány "Student at Risk" programja keretében, 150 hallgató folytatja tanulmányait egyetemünkön. Az ukrainai kórházak számára betegellátáshoz nélkülözhetetlen eszközök és gyógyszerek formájában is támogatást nyújtunk. Valamint rendszeres klinikáinkon az ukrán egészségügyi dolgozók, orvosok továbbképzése.

A Semmelweis Egyetem mindemellett Magyarország legnagyobb egészségügyi intézménye. Az egyetemi klinikák a gyakorlati oktatás helyszínei, de emellett a legmagasabb progresszivitási szintnek megfelelően végzik betegellátási tevékenységüket. Ez azt jelenti, hogy a legtöbb szakmai területen országos ellátási kötelezettséggel rendelkeznek, így a legsúlyosabb állapotú, komplex kezelést igénylő betegek gyógyításában vezető szerepet játszanak.

2022-ben több, mint félmillió beteget gyógyítottunk.

Az egyetemen kiemelkedő szerepet kap az innovációs tevékenység is, az itt folyó kutatások fókuszában az egészség megtartása, a betegségek megelőzése, a már kialakult betegségek minél korábbi diagnosztikája és hatékony kezelése, valamint az egészséges öregedés áll. Az egyetemi kutatási feladatokat 2022-ben 334 projekt támogatta, amelyekből 66 nemzetközi volt, de különböző nemzetközi konzorciális együttműködésekben is meghatározó az egyetemünk részvétele.

Csakúgy, mint az évszázadok folyamán az elődeink tették, mi is együttműködünk az állami vezetőkkel és a Kormánnyal, de ami még fontosabb, mindenk felett hiszünk az egyetemi autonómiában.

Az elmúlt több mint 250 évben kormányok, sőt politikai rendszerek jöttek-mentek, de az autonómiára való törekvésünk nem változott. **Két éve**

lehetőségünk nyílt az államtól távolodva, egy további lépést tenni az egyetemi autonómia irányába.

Ezért 2021 januárjában Egyetemünk Szenátusa határozatban indítványozta Magyarország Kormányánál a fenntartói modellváltást a nemzetközi jógyakorlat követése, a nagyobb gazdálkodási autonómia, a hosszútávú tervezhetőség és pénzügyi fenntarthatóság elérése céljából.

Ennek köszönhetően a Semmelweis Egyetem 2021. augusztus 1-jétől közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány fenntartásban működik tovább.

Az egyetem fenntartója így a Nemzeti Egészségügyi és Orvostudományi Alapítvány lett, melynek szakmai kuratóriuma 4 orvostól és egy közgazdásztól áll. A kuratórium elnöke egy nemzetközileg is elismert gyógyszerész vezérigazgatója, tagjai között van a Mayo Klinika világhírű érsebész professzora és jómagam, az Egyetem Szenátusa által megválasztott rektor.

A fenntartó váltással az ehhez kapcsolódó jogok és kötelezettségek nem változtak. Ugyanakkor a modellváltás a Semmelweis Egyetemen együtt járt a munkavállalói bérek versenyképesebbé tételével, a klinikáink és az oktatási épületeink egyetemi tulajdonba kerülésével, valamint az oktatást, kutatást és gyógyítást is érintő autonómia növekedésével.

Az Egyetem a közfeladatai ellátásának finanszírozására hosszútávú, teljesítményalapú szerződést kötött a Magyar Kormánnyal.

Az egyetem Szenátusa minden törvényi előírást betartva, autonóm módon működik, jogköre minden tekintetben változatlan maradt. A modellváltást követően 224 szenátusi határozatot fogadott el az Egyetem legfőbb döntéshozó testülete, amelyből 33 db az egyetemi Szervezeti és Működési Szabályzatot érintette. Ezek közül mindösszesen egyszer tett észrevételt és javasolt módosítást a tulajdonosi jogok gyakorlója, a quasi részvényes, a Fenntartó kuratórium.

A modellváltás nem érintette az Egyetem első számú vezetőjének, a rektornak a választását sem. Akárcsak öt évvel ezelőtt, 2023-ban is a Szenátus két jelölt közül választott. A legfőbb döntéshozó testület a Szenátus 45 tagjából 44-et az egyetemi polgárok választanak meg.

Az elnyert uniós források felhasználása és elszámolása átláthatóan és zökkenőmentesen zajlik immár évtizedek óta. Ezért is **érthetetlen, megmagyarázhatatlan és szomorú az Európai Unió Tanácsának Végrehajtási Döntése, amely kizárja az európai diákok csereprogramjából a Semmelweis Egyetem hallgatóit, sőt velük együtt az összes magyar orvos- és egészségügyi tudományi képzéssel foglalkozó intézményt is.**

A decemberben meghozott döntés nincs összefüggésben az európai unió költségvetésének és pénzalapjainak védelmével, ugyanakkor visszafordíthatatlan és aránytalan károkat okoz és hátrányosan érinti az egyetemek tudományos és hallgatói közösségét egyaránt.

A **Semmelweis Egyetemet** tavaly decembertől a mai napig közel **8 millió eurós veszteség éri** azáltal, hogy a megnyert és a már beadott pályázatokra nem tudunk leszerződni, de talán még **ennél is jelentősebb a reputációnkat érintő kár, amelynek hatására hallgatóink és kutatóink versenyhátrányba kerülnek más egyetemek polgáraival szemben.**

Csak reméljük, és bízunk benne, hogy nem ez volt a döntés célja.

Fontos kutatási partnereink és támogatóink sorra kapják azokat a leveleket, amelyek a magyar egyetemekkel való együttműködés veszélyeire hívják fel a figyelmet. Mindezt úgy, hogy sem az Európai Bizottságtól, sem az Európai Unió Tanácsától nem érkezett kifogás hozzánk a működésünkkel kapcsolatban. A modellváltó egyetemeket érintő Végrehajtási Döntés sem tartalmazott indoklást, amely érthetővé tenné vagy magyarázatot adna a Semmelweis Egyetemmel szemben előírt szankciókra. Máig nem mondták meg nekünk, hogy hol, mikor és mivel sértettük meg a jogállamiság elveit vagy veszélyeztettük az EU pénzügyeit.

De tovább megyek, úgy hoztak kirekesztő határozatot a 254 éve folyamatosan működő egyetemünkkel szemben, hogy nem tettek fel egyetlen kérdést sem, nem látogattak el hozzánk, nem tanulmányozták a Szervezeti és Működési Szabályzatunkat, nem fogalmaztak meg észrevételeket és nem kezdeményeztek velünk párbeszédet sem.

Valójában úgy büntettek, hogy meg sem hallgattattunk!

Meggyőződésem, hogy az Európai Unió feladata az integráció. Az, hogy fokozza az országok közötti, eredményes partneri viszonyt a kutatás és az oktatás területén is, de a decemberben hozott kirekesztő határozat és szankció nemhogy ezt a célt nem éri el, de közvetlenül bünteti a Semmelweis Egyetem kutatóit és hallgatóit, és ezzel együtt veszteséget okoz az európai uniós partnereinknek is, kivéve persze a versenytársainkat.

A Tanács kirekesztő határozata az egyetemi közösséget érinti és sérti annak integritását. Ezért a Semmelweis Egyetem transzparens módon az Európai Bírósághoz fordult, hogy képviselje oktatóinak, kutatóinak és hallgatóinak érdekeit. Azt szeretnénk elérni, hogy **hallgattassunk meg**, hogy vonják vissza ezt a kirekesztő határozatot, valamint a jövőben sem lehessen többé szankciót alkalmazni egy felsőoktatási intézménnyel szemben úgy, hogy az nem tartalmaz arra vonatkozó elemzést, hogy hogyan és mikor sértette meg a jogállamiság elveit és ezzel összefüggésben milyen hátrányokat okozott az uniónak. Azt is szeretnénk, ha az egyetemeket bevonnák az őket érintő intézkedésekről szóló egyeztetésekbe.

Úgy gondoljuk, hogy **az Európai Unió Tanácsának revideálni kell azokat a döntéseket, amelyekkel kizárják a Semmelweis Egyetemet és kutatóit a jövőalkotásból, hallgatóinkat pedig az európai szabad mozgásból, tapasztalatcseréből.**

Ha a politikusok vitatkoznak egymással, az az ő ügyük, de ez nem magyarázat és nem lehet ürügy arra, hogy a hivatásukra készülő, vagy azt gyakorolni

vágyó hallgatókat, orvosokat és egészségügyi szakembereket büntessenek.

A betegek és sérült gyermekek orvosokra, ápolókra és konduktor-nevelőkre várnak. Ehhez minden magyar és uniós polgárnak joga van. Köszönöm, hogy meghallgattak.

Dr. Merkely Béla, a Semmelweis Egyetem rektora

Brüsszel, 2023. június 07.